

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

TREĆE ODELJENJE

PREDMET GERINGS protiv HOLANDIJE

(Predstavka br. 30810/03)

PRESUDA

STRAZBUR

1. mart 2007. godine

PRAVNOSNAŽNO

1. jun 2007. godine

Ova presuda će postati pravnosnažna pod uslovima koji su predviđeni stavom 2 člana 44 Konvencije. Ona može biti predmet redaktorskih izmena.

Presuda prevedena na srpski jezik u okviru zajedničkog projekta Evropske unije i Saveta Evrope „Oduzimanje imovinske koristi stečene krivičnim delom u Srbiji”.

U predmetu Gerings protiv Holandije,

Evropski sud za ljudska prava (Treće Odeljenje), zasedajući, u Veću u čijem sastavu su bili:

g. B. M. ZUPANČIĆ, *Predsednik*,
g. J. HEDIGAN,
g. C. BIRSAN (*BÎRSAN*),
gđa A. ĐULUMIJAN (*GYULUMYAN*),
g. E. MIJER (*MYJER*),
g. DAVID TOR BJORGVINSON (*DAVID THÓR BJÖRGVINSSON*),
gđa I. BERO-LEFEVR (*BERRO-LEFÈVRE*), *sudije*,
i g. S. KVESADA (*QUESADA*), *Sekretar*,

Posle rasprave na sednici zatvorenoj za javnost 8. februara 2007. godine,
Izriče sledeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je formiran na osnovu predstavke (br. 30810/03) protiv Kraljevine Holandije koja je podneta Sudu shodno članu 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: „Konvencija”) 23. septembra 2003. godine od strane holandskog državljanina g. Gerardusa Antoniusa Marinusa Geringsa (*Gerardus Antonius Marinus Geerings*) (u daljem tekstu: „podnosilac predstavke”).

2. Podnosioca predstavke je zastupao g. T. Spronken, advokat u Mاستrihtu. Holandsku državu (u daljem tekstu: „Država”) su zastupali njeni zastupnici g. R.A.A. Beker (*Böcker*) i gđa J. Šuking (*Schukking*) iz Ministarstva inostranih poslova.

3. Podnosilac predstavke tvrdi da je rešenjem o oduzimanju imovine, koje je doneto protiv njega, povređeno njegovo pravo da bude smatran nevinim dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona, shodno stavu 2 člana 6 Konvencije, budući da je to rešenje doneto na osnovu zaključka suda koji je smatrao da je podnosilac stekao imovinsku korist iz krivičnih dela za koja je oslobođen odgovornosti, presudom u krivičnom postupku koji je protiv njega vođen.

4. Sud je 5. jula 2006. godine doneo odluku da uputi predstavku Državi. Shodno stavu 3 člana 29 Konvencije, Sud je odlučio da istovremeno razmotri i suštinu i prihvatljivost predstavke.

ČINJENICE

5. Podnosilac predstavke, Gerardus A. M. Gerings je holandski državljanin, rođen 1977. godine i živi u Ajndhovenu.

A. OKOLNOSTI SLUČAJA

6. Činjenice predmeta, koje su podnele stranke, mogu se sažeti na sledeći način.

Podnosilac predstavke je nepoznatog datuma uhapšen i određen mu je pritvor u prekrivičnom postupku zbog sumnje da je, zajedno s drugim licima, bio umešan u različite (pokušaje) krađe kamiona s robom kao i robe iz kamiona (*inter alia*, mašina za pranje veša, sušilica za veš i druga bela tehnika, telefona, delova za računare, radio aparata za automobile, audiovizuelnih sprava i materijala, odeće, torbi, cipela, opreme za kampovanje i sportske opreme), koji su se dogodili između 1. avgusta 1996. godine i 28. oktobra 1997. godine.

7. Podnosilac predstavke je 23. decembra 1997. godine primio poziv da se 29. januara 1998. godine pojavi pred Regionalnim sudom 's-Hertogenbosch (*arrondissementsrechtbank*) kako bi mu se sudilo po različitim optužbama za (pokušaj) provale, namerno preuzimanje ukradene robe i pripadnost kriminalnoj organizaciji. Posebni krivični postupci su pokrenuti protiv određenog broja lica koja su takođe bila optužena za ista krivična dela.

8. Regionalni sud 's-Hertogenbosch je 20. maja 1998. godine osudio podnosioca predstavke po nekoliko tački optužbe u vezi sa učestvovanjem u (pokušaju) izvršenja provale, namerno preuzimanje ukradene robe i pripadnost kriminalnoj organizaciji. Regionalni sud je zaključio da je podnosilac predstavke bio umešan u krađu 120 sušilica za veš iz jednog kamiona i prikolice; za krađu kamiona; za krađu velikog broja telefona, delova za računare i radio aparate za automobile koji su se nalazili u kamionu; za krađu 200 CD plejera, 62 radio kasetofona i zvučnika iz kamiona; za krađu velike količine, *inter alia*, audio uređaja, mašina za pranje sudova, cipela, usisivača i odeće iz kamiona i za krađe kamiona; za preuzimanje jedne ili više ukradenih video kamera; za pokušaj krađe kamiona i za pokušaj krađe robe iz kamiona. Sud je podnosioca predstavke osudio na pet godina zatvora, umanjeno za vreme koje je proveo u pritvoru u prekrivičnom postupku.

9. Podnosilac predstavke je podneo žalbu Apelacionom sudu 's-Hertogenbosch (*gerechtshof*). U presudi od 29. januara 1999. godine, Apelacioni sud je preinačio presudu od 20. maja 1998. godine, osudio podnosioca predstavke našavši da je 28. i 29. septembra 1997. godine učestvovao u krađi kamiona i prikolice u kojima je bilo 120 sušilica za veš; da je 25. septembra 1997. godine ukrao kamion s prikolicom i izvestan broj štampača i da je preuzeo – u periodu između 1. avgusta 1996. godine i 28. oktobra 1997. godine – jedan komad odeće i jednu video kameru, znajući da su ovi predmeti stečeni kriminalnim aktivnostima. Sud je podnosioca predstavke oslobodio ostalih optužbi, zaključivši da one nisu na zakonit i uverljiv način dokazane. Apelacioni sud ga je osudio na zatvorsku kaznu od tridesetšest meseci, od kojih je dvanaest meseci odloženo na uslovni

period od dve godine. Pri tom, Apelacioni sud je proglašio neprihvatljivim imovinskopravni zahtev koji je podnela oštećena strana u sporu (*benadeelde partij*). Zaključivši da je i suviše komplikovano da se ovaj zahtev razmatra u krivičnom postupku, Apelacioni sud je odlučio da bi ovaj zahtev trebalo podneti građanskom sudu.

10. U međuvremenu, 7. januara 1999. godine, javni tužilac je uputio poziv podnosiocu predstavke da se pojavi pred Regionalnim sudom 's-Hertogenbosch 4. februara 1999. godine, kako bi bio saslušan u vezi s tužiočevim zahtevom za trajno oduzimanje nezakonito stečene koristi (*vordering tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel*), u smislu člana 36e Krivičnog zakonika (*Wetboek van Strafrecht*), koju je javni tužilac procenio na ukupan iznos od 147.493 holandskih guldena (čija protivvrednost iznosi 67.020,16 evra).

11. Na raspravi koja je održana pred Regionalnim sudom 4. februara 1999. godine, tužilac je ostao pri zahtevu za rešenjem o trajnom oduzimanju i obrazložio ga, tvrdeći da se on takođe odnosi i na slična krivična dela pomenuta u stavu 2 člana 36e Krivičnog zakonika te da, bez obzira što je Apelacioni sud podnosioca predstavke oslobodio većine optužbi za krivična dela za koja je optužen, još uvek postoji dovoljno indicija da ih je on počinio. Podnosilac predstavke je tvrdio da se nalog za trajno oduzimanje imovine može izdati samo za ona krivična dela za koja je proglašen krivim. Prema proceni javnog tužioca, to bi za posledicu imalo donošenje rešenja za trajno oduzimanje na iznos od najviše 13.989 holandskih guldena (čija protivvrednost iznosi 6.347,93 evra).

12. Regionalni sud je dana 18. marta 1999. godine doneo rešenje o trajnom oduzimanju imovine za iznos od 13.789 holandskih guldena, koji će, ako ovaj iznos ne bude plaćen u novcu ili povraćen, biti zamenjen sa 110 dana zatvora. Sud je smatrao da se oslobađajuća presuda, koju je doneo Apelacioni sud 29. januara 1999. godine, ne navodeći tačne razloge, može stoga razumeti samo u smislu da nisu postojale indicije da je podnosilac predstavke počinio pomenuta krivična dela, te da nije mogao iz njih da izvuče neku korist.

13. Podnosilac predstavke, ali ne i javni tužilac, je Apelacionom sudu 's-Hertogenbosch podneo žalbu protiv ove odluke. Podnosilac predstavke je poricao da je stekao bilo kakvu korist od krivičnih dela za koje je osuđen.

14. Apelacioni sud je svojom presudom od 30. marta 2001. godine, koja je usledila posle rasprave koja je održana 15. februara 2001. godine, preinačio presudu od 18. marta 1999. godine i doneo rešenje o trajnom oduzimanju u iznosu od 147.493 holandska guldena, koji će biti zamenjen sa 490 dana zatvora, ako se ovaj iznos ne plati ili ne povrati.

U svom obrazloženju, Sud je naveo sledeće:

„[Oslobađanje podnosioca predstavke] po žalbi od niza krivičnih dela [za koja je bio optužen] ne navodi na zaključak da se ta krivična dela, imajući u vidu njihovu prirodu, ne mogu više smatrati sličnim krivičnim delima, u smislu stava 2 člana 36e Krivičnog zakonika. Relevantne primenjive zakonske odredbe to ni na koji način ne sprečavaju. Pored sličnosti koja je neophodna, potrebno je samo da postoje dovoljne indicije da je [podnosilac predstavke] izvršio data krivična dela.

Sud je stoga mišljenja da se i dalje može razmatrati, u vezi sa svim krivičnim delima na kojima je javni tužilac zasnovao svoj [zahtev za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju], da li postoji dovoljno dokaza [da ih je podnosilac predstavke počinio].

Presudom od 29. januara 1999. godine Apelacionog suda 's-Hertogenbosch, [podnosilac predstavke] je osuđen za ...

Shodno članu 36e Krivičnog zakona, mora se ispitati da li je, i ako jeste do koje mere, podnosilac predstavke nezakonito stekao imovinsku korist – uključujući uštedu u troškovima – putem ili iz imovinske koristi stečene iz krivičnih dela koja su dokazana, iz sličnih krivičnih dela ili drugih krivičnih dela za koje postoji dovoljno posrednih dokaza da ih je okrivljeni počinio i za koja se može izreći novčana kazna pete kategorije.

Sud zaključuje da je [podnosilac predstavke], ne samo na nezakonit način stekao korist iz gore navedenih krivičnih dela... koja su dokazana, već i iz sledećih sličnih krivičnih dela, što je sve navedeno u prvom pozivu na sud koji je uručen [podnosiocu predstavke]... u vezi s [krivičnim delima] za koja postoji dovoljno indicija da ih je on izvršio.

Suma koju je odredio sud, kao iznos procenjene imovinske koristi koju je [podnosilac predstavke] ostvario, data je posle svakog navedenog krivičnog dela.

Tačka optužbe 2B prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 5:
Korist: 12.000 holandskih guldena;

Tačka optužbe 3 prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 23:
Korist: 3.102 holandskih guldena;

Tačka optužbe 4b prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 10:
Korist: 12.500 holandskih guldena;

Tačka optužbe 4c prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 13:
Korist: 8.000 holandskih guldena;

Tačka optužbe 4d prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 16:
Korist: 1.619 holandskih guldena;

Tačka optužbe 4e prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 17:
Korist: 12.600 holandskih guldena;

Tačka optužbe 4f prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 20:
Korist: 17.637 holandskih guldena;

Tačka optužbe 4g prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 22:
Korist: 4.222 holandskih guldena;

Tačka optužbe 4h prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 27:
Korist: 30.670 holandskih guldena;

Tačka optužbe 4i prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 31:
Korist: 20.000 holandskih guldena;

Tačka optužbe 4m prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 43:
Korist: 11.354 holandskih guldena.

Sud će utvrditi procenjenu imovinsku korist koju je [podnosilac predstavke] stekao iz krivičnih dela koja su dokazana, shodno presudi Regionalnog suda u sledećim iznosima:

Tačka optužbe 1 prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 3:
Korist: 3.789 holandskih guldena;

Tačka optužbe 4 prvog poziva na sud, koja se pominje kao slučaj 9:
Korist 10.000 holandskih guldena;

Sud stoga utvrđuje iznos procenjene imovinske koristi koju je [podnosilac predstavke] stekao na nezakonit način na iznos od 147.493 holandskih guldena.

Sud je izvršio procenu nelegalno stečene koristi [podnosioca predstavke] na osnovu, *inter alia*, izveštaja od 4. septembra 1998. godine koji je sačinila Jedinica za organizovani kriminal, Finansijski odsek/BFO Odeljenja za istraživanje krivičnih dela Regionalne policijske uprave za jugoistočni Brabant (br. PL2219/98-050011), naročito u pogledu obračuna imovinske koristi koja je stečena od ukradene robe i raspodele imovinske dobiti među licima koja su u tome učestvovala.

Dokazno sredstvo koje je sud koristio dato je u dodatku, kako je pomenuto u članu 365a i 365b Zakonika o krivičnom postupku (*Wetboek van Strafvordering*); Ovaj dodatak se nalazi u prilogu ove presude...

Tokom žalbenog postupka iznete su tvrdnje od strane [podnosioca predstavke] i u njegovo ime da on nikada nije dobio novčanu nadoknadu za učestvovanje u krivičnim delima u koje je bio umešan. Sud je odbacio ovaj argument, budući da se, na osnovu gore navedenih dokaza, sud uverio da je [podnosilac predstavke] bio deo grupe ljudi koja je sistematski i na vrlo unosan način bila umešana u krađu skupe robe iz kamiona, te da je potpuno neuverljivo to da [podnosilac predstavke] nije dobio svoj deo imovinske koristi stečene od te robe, koja je očigledno bila prodavana za pozamašan novac, što se može zaključiti iz pomenutih dokaznih sredstava..."

15. Policijski izveštaj od 4. septembra 1998. godine koji je priključen ovoj presudi, u svom relevantnom delu glasi:

„Utvrđivanje nezakonito stečene imovinske koristi:

A. Slučajevi gde je poznata količina novca koja je stečena

Početna tačka za utvrđivanje količine nezakonito stečene koristi, shodno članu 36e Krivičnog zakonika, jeste ona korist koju je stvarno steklo osumnjičeno/osuđeno lice.

U nekoliko slučajeva, koji su bili predmet istrage, iz snimljenih prisluškovanih razgovora i/ili izjava vidi se iznos novca koji su primaoci ukradene robe plaćali kradljivcima i/ili drugim primaocima ukradene robe za ukradenu robu.

Ovi iznosi su pripisani, kao nezakonito stečena dobit, počinocu (počiniocima) i onda kada je to slučaj zahtevao ravnomerno raspodeljivani između lica koja su bila umešana.

Relevantni troškovi koje je (su) načinio (načinili) osumnjičeni uzeti su u obzir.

B. Slučajevi gde nije poznata količina novca koja je stečena

Sledeće je očigledno iz krivične istrage:

Iz priloženih snimljenih razgovora (dodatak 3) čini se da je... primalac ukradene robe F.T. kradljivcima platio 25% od velikoprodajne cene...

Iz priloženih snimljenih razgovora (dodatak 4) čini se da je primalac ukradene robe (E.V.), pri obračunu shodno uobičajenoj praksi, zaračunavao jednu petinu. To najverovatnije podrazumeva jednu petinu maloprodajne cene... U slučajevima gde nema tačnih podataka o sumama novca koje su kradljivci i/ili primaoci ukradene robe dobijali, nezakonito stečena dobit je obračunavana na osnovu velikoprodajne nabavne cene, izuzimajući PDV (porez na dodatu vrednost), ukradene robe.

Obračun u vezi s kradljivcima

U pogledu slučaja kada se iznos koji su primaoci ukradene robe plaćali kradljivcima ne vidi iz rezultata istrage, pretpostavilo se da se radi o iznosu od 25% od velikoprodajne nabavne cene ukradene robe, izuzimajući PDV, koji je isplaćivan kradljivcima.

Primenom ovog načina obračuna, dolazi se do nižeg iznosa nezakonito stečene imovinske koristi, nego primenom obračuna koji se zasniva na 25% od velikoprodajne vrednosti ili 20% maloprodajne cene u zavisnosti od slučaja. To ide u korist osumnjičenog (osumnjichenih).”

16. U pogledu tačaka optužnice 2B, 3, 4b-i i 4m, kao što je navedeno u prvom pozivu na sud izdatom u predmetu podnosioca predstavke, izveštaj od 4. septembra 1998. godine – u meri u kojoj je ovaj akt korišćen kao dokaz od strane Apelacionog suda u postupku trajnog oduzimanja imovine – sadrži iskaz da je podnosilac predstavke, u prvostepenom postupku, osuđen po optužbi. Iz ovog izveštaja se dalje vidi da je, u pogledu svih ovih tačaka optužbe, nezakonito stečena dobit uglavnom procenjivana na osnovu sadržaja snimljenih razgovora u kojima su učesnici (kradljivci i lica koja su preuzimala ukradenu robu) razgovarali o novcu u vezi s ukradenom robom, o nekoj ukradenoj robi koja se nalazila u domovima nekih od počinitelaca i o veleprodajnoj nabavnoj vrednosti ukradene robe.

17. Podnosilac predstavke je Vrhovnom sudu (*Hoge Raad*) podneo žalbu za poništaj rešenja od 30. marta 2001. godine, žaleći se između ostalog i na to da donošenje rešenja o trajnom oduzimanju imovine u vezi s krivičnim delima za koja je oslobođen optužbi, predstavlja povredu njegovog prava da bude smatran nevinim dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona, što je zajemčeno stavom 2 člana 6 Konvencije.

18. U svom savetodavnom mišljenju, Glavni prokurator Vrhovnog suda je smatrao – na osnovu razloga koje je Sud dao u svojoj presudi u predmetu *Phillips v. the United Kingdom* (br. 41087/98, stavovi 31, 33 i 35, ECHR 2001-VII) – da se delokrug stava 2 člana 6 Konvencije, uopšteno govoreći, ne odnosi na postupak trajnog oduzimanja imovine, ali da to ne utiče na obavezu da se utvrdi da li je usled određenih okolnosti u predmetu podnosioca predstavke bez obzira na sve, postavilo neko pitanje, shodno stavu 2 člana 6. Po ovoj tački, Glavni prokurator je smatrao, na osnovu sveobuhvatne analize prakse Suda, shodno stavu 2 člana 6, da se postavilo pitanje koje se odnosi na zaključak Apelacionog suda da ima dovoljno indicija koje ukazuju na to da je podnosilac predstavke počinio krivična dela koja su slična onim krivičnim delima za koja je bio osuđen, podrazumevao i

utvrđivanje „krivice”, imajući u vidu da je podnosilac predstavke oslobođen krivice u pogledu tih i sličnih krivičnih dela.

19. Glavni prokurator je primetio da je Apelacioni sud zaključio da, bez obzira na oslobađajuću presudu, postoje dovoljne indicije o tome da je podnosilac predstavke počinio ona krivična dela za koja je oslobođen krivične odgovornosti. Po njegovom mišljenju, ovo je nespojivo s opštim pravilom – koje je potvrdio Sud u svojoj presudi u predmetu *Asan Rushiti v. Austria* (br. 28389/95, stav 31, od 21. marta 2000. godine) – da je po izricanju pravosnažne oslobađajuće presude, čak i naglas izgovorena sumnja u nevinost optuženog nedopustiva i nespojiva sa stavom 2 člana 6. Štaviše, Apelacioni sud je svoje zaključke u postupku za trajno oduzimanje imovine zasnovao na dokazima koji su očigledno nedovoljni da bi se obezbedila krivična osuda, što je rezultiralo odlukom izrečenom podnosiocu predstavke koja je toliko oštra da bi trebalo da se smatra „kaznom”, u smislu stava 1 člana 7 Konvencije. Uzimajući u obzir i to da je Apelacioni sud svoje zaključke u vezi s činjenicom da postoji dovoljno indicija da je podnosilac predstavke izvršio slična krivična dela, zasnovao na ubedljivoj, a ipak kasnije preinačenoj presudi koju je izrekao Regionalni sud, Glavni prokurator je smatrao da je zaključak da je došlo do povrede stava 2 člana 6 bio neizbežan. Po njegovom mišljenju, mogućnost da se donese rešenje o trajnom oduzimanju imovine, shodno stavu 2 člana 36e Krivičnog zakonika, je ograničena na krivična dela koja nisu uključena u optužbu koja je podignuta, kao što su krivična dela priključena uz sudski poziv (*ad informandum gevoegde feiten*) ili druga krivična dela koja su očigledna iz spisa tog predmeta (*andere feiten die blijken uit het proces-verbaal*), kao što se pominje u Komentaru, u vezi sa stavom 2 člana 36e Krivičnog zakonika. Shodno tome, on je Vrhovnom sudu dao savet da prihvati žalbu podnosioca predstavke, u skladu sa stavom 2 člana 6 Konvencije, za ukidanjem presude od 30. marta 2001. godine i da prosledi predmet drugom Apelacionom sudu koji će ponovo odlučivati po žalbi podnosioca predstavke.

20. Vrhovni sud je 1. aprila 2003. godine odbacio žalbu podnosioca predstavke za kasaciju. U relevantnom delu, Sud je zaključio sledeće:

„3.3. U svojoj presudi od 22. maja 2001. godine, NJ [*Nederlandse Jurisprudentie* – Zbirka sudskih odluka Holandije] 2001, br. 575, Vrhovni sud je zaključio sledeće:

- Odredbe člana 36e Krivičnog zakonika i [članovi 551b – 511i] Zakonika o krivičnom postupku odnose se na izricanje mere licu koje je osuđeno za krivično delo, tačnije za obavezu plaćanja određenog iznosa Državi, u svrhu izvršenja trajnog oduzimanja nezakonito stečene dobiti. To ne predstavlja kaznu, već meru (*maatregel*) koja ima za cilj lišavanje tog lica nezakonito stečene dobiti. Činjenica da je izricanju te mere dato mesto u krivičnom postupku ne može izmeniti njeno posebno svojstvo.

- To posebno svojstvo je izraženo i u zahtevima koji su predviđeni prilikom njenog izricanja. Ovi zahtevi su manje strogi od onih koji moraju biti zadovoljeni da bi se izrekla [krivično-pravna] sankcija. Stoga, pravila dokazivanja koja se primenjuju u krivičnim postupcima ovde nisu primenjiva u celosti. Shodno tome, ona krivična dela koja su obuhvaćena krivičnom optužbom koja je rezultirala oslobađajućom presudom i dalje mogu da budu osnov za donošenje rešenja (o trajnom oduzimanju). Takođe, u jednom takvom predmetu, sud mora utvrditi da postoji dovoljno indicija da je data osoba izvršila slično krivično delo ili slična krivična dela, iz stava 2 člana 36e Krivičnog zakonika, za koje/koja se može izreći

novčana kazna koja spada u petu kategoriju, ili da je moguće da su druga slična krivična dela, iz stava 3 člana 36e Krivičnog zakonika, na neki način rezultirala nezakonitim sticanjem imovinske koristi od strane tog lica. Takvom utvrđivanju prethodi postupak koji je uređen članovima 511b *et seq.* Zakonika o krivičnom postupku. Ovo služi kao jedna vrsta garancija da će sud, koji odlučuje o zahtevu za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju koji je podneo javni tužilac, to učiniti samo pošto je razmotrio i zaključio da su se stekli zakonski uslovi, uključujući i to da li postoje indicije, u smislu drugog stava [člana 36e], ili da li postoji verovatnoća, u smislu trećeg stava [člana 36e].

- Iz gore navedenog sledi da okolnost da je osumnjičeni oslobođen krivične odgovornosti za određeno krivično delo ne predstavlja automatski prepreku da se ta krivična dela razmatraju, u kontekstu postupka trajnog oduzimanja imovinske koristi, kao „slična krivična dela” ili „krivična dela za koja se može izreći novčana kazna koja spada u petu kategoriju” – iz stava 2 člana 36e Krivičnog zakonika.

3.4 Vrhovni sud želi da doda da ovo nije nespojivo sa stavom 2 člana 6 Konvencije, budući da postupak, shodno članovima 511b *et seq.* Zakonika o krivičnom postupku, daje mogućnost datom licu da se brani, uključujući i mogućnost da tvrdi da ne postoje dovoljno uverljive indicije da je [on] izvršio slično krivično delo ili slična krivična dela za koja se može izreći novčana kazna koja spada u petu kategoriju, u smislu stava 2 člana 36e Krivičnog zakonika, ili da nije verovatno da su druga zakonom kažnjiva krivična dela, u smislu stava 3 člana 36e Krivičnog zakonika, rezultirala time da je on stekao korist i razloge zašto je to tako. Činjenica da se postupak posle... [zahteva za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju] mora posmatrati kao poseban deo ili nastavak istog krivičnog [postupka] koji može dovesti do osude i kažnjavanja (vidi *Hoge Raad*, 5. decembar 1995. godine; NJ 1996; br. 411), ne zahteva bilo kakav drugi zaključak.

3.5 Budući da nije osporavano, kao i da nije očigledno da mogućnost koja se pominje u [gore navedenom stavu] 3.4 nije data u ovom predmetu, odluka Apelacionog suda ne predstavlja pogrešno tumačenje zakona. Imajući u vidu događaje tokom žalbenog postupka, što je i zabeleženo, odluka se smatra dovoljno obrazloženom.”

Ova odluka je objavljena u Zbirci sudskih odluka Holandije 2003. godine, br. 497.

21. Podnosilac predstavke je postigao dogovor s Centralnom sudskom upravom za naplatu kazni (*Centraal Justitiëel Incasso Bureau*), da odjednom plati 10.000 evra a da ostatak iznosa plaća u mesečnim ratama, koje iznose 150 evra.

B. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

22. Član 36e Krivičnog zakonika (*Wetboek van Strafrecht*) predviđa:

„1. Na zahtev javnog tužilaštva, svakom licu koje je osuđeno za krivično delo može posebnom sudskom odlukom biti naloženo da plati određenu sumu novca Državi, kako bi se to lice lišilo svake nezakonito stečene koristi.

2. Takav nalog se može izdati protiv lica iz stava 1, koje je korist steklo uz pomoć ili od imovinske koristi stečene izvršenjem datog krivičnog dela ili sličnih krivičnih dela ili krivičnih dela za koja se može izreći novčana kazna koja spada u petu kategoriju, za koja postoji dovoljno indicija da ih je to lice počinilo.

3. Na zahtev javnog tužilaštva, svakom licu koje je proglašeno krivim za krivično delo koje je kažnjivo zakonom za koje se može izreći novčana kazna koja

spada u petu kategoriju i protiv koga je, u vezi sa postojanjem osnovane sumnje da je lice počinilo to krivično delo, pokrenuta krivično-finansijska istraga (*strafrechtelijk financieel onderzoek*), može biti naloženo, posebnom sudskom odlukom, da plati određenu sumu novca Državi kako bi se to lice lišilo svake nezakonito stečene koristi, ako postoji velika verovatnoća, uzimajući u obzir rezultate istrage, da su druga krivična dela dovela, na bilo koji način, do sticanja nezakonite imovinske koristi.

4. Sudija određuje iznos koji proceni da predstavlja nezakonito stečenu korist. U korist je uračunata i ušteda troškova. Vrednost robe za koju sud smatra da predstavlja deo nezakonito stečene koristi može biti procenjena kao njena tržišna vrednost u vreme donošenja odluke ili može biti procenjena, uzimajući u obzir dobitak koji se može ostvariti iznošenjem na javnu aukciju, ako se želi naplatiti taj iznos. Sud može odrediti da iznos koji treba platiti bude manji od procenjene koristi.

5. Pod rečju „roba” podrazumevaju se svi predmeti i imovinska prava.

6. Prilikom utvrđivanja iznosa za koji se smatra da predstavlja nezakonito stečenu korist, oduzimaju se iznosi koje je sud dosudio u korist trećeg lica kao oštećenog.

7. Prilikom donošenja rešenja, u obzir se moraju uzeti i nalozi za plaćanje određene sume novca lišavanjem nezakonito stečene koristi, koji su naloženi tokom donošenja prethodnih odluka.”

23. Mogućnost da se neko lice liši imovinske koristi stečene kriminalnim aktivnostima je uvedena 1983. godine, Zakonom o finansijskim kaznama (*Wet Vermogenssancties*). Zakon od 10. decembra 1992. godine o proširivanju mogućnosti primene mere trajnog oduzimanja nezakonito stečene koristi i drugim finansijskim kaznama (*Wet tot verruiming van de mogelijkheden tot toepassing van de maatregel van ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel en andere vermogenssancties*) je stupio na snagu 1. marta 1993. godine. Jedna od izmena koje je uveo ovaj zakon je odvajanje postupka koji se odnosi na mere trajnog oduzimanja nezakonito stečene koristi od glavnog (osnovnog) krivičnog postupka, između ostalog, u cilju sprečavanja situacija u kojima bi pitanja u vezi s nezakonito stečenom imovinskom koristi zasenila suštinu i uticala na trajanje osnovnog krivičnog postupka.

24. Zakonom je uspostavljen poseban postupak – odvojen od krivičnog postupka pokrenutog protiv osumnjičenog – za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju imovinske koristi, shodno članu 36e Krivičnog zakonika. Ovaj poseban postupak je predviđen članovima 511b – 511i Zakonika o krivičnom postupku (*Wetboek van Strafvordering*). Odluka zakonodavnih vlasti da ovaj postupak na taj način uredi bila je usmerena na ukazivanje da se on odnosi na nastavak krivičnog gonjenja osuđenog lica, a svrha je da se utvrdi kazna koju bi trebalo izreći (*Kamerstukken* (Dokumenti Parlamenta) II, zasedanja 1989/90, 21.504, br. 3, str. 14). Postupak za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju imovinske koristi nije osmišljen ili usmeren na utvrđivanje krivičnih optužbi ili krivične kazne, već na otkrivanje nezakonito stečene koristi, utvrđivanje njene novčane vrednosti i, pomoću sudskih rešenja o trajnom oduzimanju, lišavanje korisnika ove nezakonito stečene imovinske koristi. Cilj kome se teži mogućim donošenjem rešenja o trajnom oduzimanju može biti dvojak: prvo, da ispravi nezakonitu situaciju i drugo, da stvori jedan opšti efekat borbe protiv kriminala

tako što će kriminal učiniti neprivlačnim zbog povećanog rizika od trajnog oduzimanja nezakonito stečene imovinske koristi.

25. Shodno stavu 1 člana 511b Zakonika o krivičnom postupku, zahtev za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju, shodno članu 36e Krivičnog zakonika, mora da podnese javni tužilac Regionalnom sudu, u što kraćem vremenskom roku, ne dužem od dve godine od izricanja presude u krivičnom postupku od strane prvostepenog suda. Nije neophodno da prilikom podnošenja takvog zahteva presuda postane *res judicata*.

26. Stav 1 člana 311 Zakonika o krivičnom postupku obavezuje javnog tužioca da se izjasni, najkasnije do završne reči (*requisitoir*) pred prvostepenim sudom tokom krivičnog postupka, da li ima nameru da zatraži donošenje rešenja o trajnom oduzimanju imovinske koristi u slučaju osuđujuće presude. Svrha ove obaveze jeste da spreči situaciju u kojoj se osuđeno lice suočava sa zahtevom za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju, najkasnije dve godine od izricanja osuđujuće presude od strane prvostepenog suda, kao i da pojasni da postupak za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju ne predstavlja novo, drugo krivično gonjenje na osnovu istih činjenica, već da treba da bude shvaćeno kao poseban postupak i da krivično gonjenje ne prestaje s okončanjem materijalnog krivičnog postupka, već se nastavlja kroz postupak za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju imovinske koristi.

27. Pojam „slično krivično delo ili dela”, shodno stavu 2 člana 36e Krivičnog zakonika, odnosi se na krivična dela koja su slična po prirodi onim krivičnim delima koja predstavljaju predmet krivičnog postupka koji je pokrenut protiv optuženog, kao što su na primer, dela u vezi s prometom opojnih droga, dela protiv imovine, kao i dela koja se odnose na falsifikovanje i prevaru.

28. Pravila o dokazima koja se primenjuju u krivičnim postupcima iz članova 338-344a Zakonika o krivičnom postupku, nisu primenjiva na postupak za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju imovinske koristi. Tokom tog postupka, na javnom tužiocu je da ustanovi, *prima facie*, da li postoje dovoljno uverljive indicije da je dato lice izvršilo jedno ili više sličnih krivičnih dela, u smislu stava 2 člana 36e Krivičnog zakonika, stekavši nezakonitu korist. Na tom licu je da opovrgne tužiočeve tvrdnje. Sudija će doneti odluku na osnovu veće verovatnoće, što se može uporediti sa standardom dokazivanja koji se primenjuje u građanskim postupcima.

29. Činjenica da se pravila o dokazima koja su primenjiva u krivičnom postupku ne primenjuju na postupak za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju, ukazuje na to da – ako je tokom krivičnog postupka optuženi bio delimično osuđen i delimično oslobođen optužbi koje su protiv njega podignute – sudija može, tokom kasnijeg postupka za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju, donošenje rešenja o trajnom oduzimanju imovinske koristi protiv tog lica, koji se ne zasniva samo na krivičnom delu (krivičnim delima) za koja je osuđen, već i na sličnom krivičnom delu (krivičnim delima) za koja mu je izrečena oslobađajuća presuda, ali u pogledu kojih se sudija uverio da, na osnovu veće verovatnoće, postoji dovoljno indicija da ih je on, pored svega, počinio.

30. Shodno članu 511f Zakonika o krivičnom postupku, sudija može izvršiti procenu stvarnog iznosa nezakonito stečene koristi, shodno članu 36e Krivičnog zakonika, samo iz sadržaja „zakonskih dokaznih sredstava” (*wettige bewijsmiddelen*). Član 339 Zakonika o krivičnom postupku definiše „zakonska sredstva za pribavljanje dokaza” kao lična zapažanja sudije, izjave optuženih, izjave svedoka, izjave sudskog veštaka kao i pisane materijale (kao što su, na primer, sudske odluke i zvanične beleške i evidencija). Međutim, za razliku od uslova u krivičnom postupku, da se osuda može zasnivati samo na dokazima koje potvrđuju drugi dokazi, procena o iznosu nezakonito stečene koristi, u postupku za donošenje rešenja o trajnom oduzimanju, može se zasnivati samo na dokaznom predmetu, kao što je, na primer, zvanična isprava koja sadrži izjavu lica koje je osuđeno.

PRAVO

I. NAVODNO KRŠENJE STAVA 2 ČLANA 6 KONVENCIJE

31. Podnosilac predstavke se žalio da su rešenjem o trajnom oduzimanju imovinske koristi povređena njegova prava da bude smatran nevinim dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona, shodno stavu 2 člana 6 Konvencije, budući da je zasnovan na sudskom zaključku da je on stekao korist iz krivičnih dela za koja je oslobođen u krivičnom postupku koji je protiv njega pokrenut.

Stav 2 člana 6 Konvencije predviđa sledeće:

„Svako ko je optužen za krivično delo smatraće se nevinim sve dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona.”

Država je poricala da je došlo do kršenja ove odredbe.

A. Prihvatljivost

32. Predstavka nije očito neosnovana, u smislu stava 3 člana 35 Konvencije, niti je neprihvatljiva iz nekih drugih razloga. Stoga se ona mora proglasiti prihvatljivom.

B. Meritum predstavke

1. Argumenti pred Sudom

33. Kada je upitana da prokomentariše da li je došlo do povrede stava 2 člana 6, donošenjem rešenja o trajnom oduzimanju koje je, u najvećem delu, doneto u odnosu na podnosioca predstavke posle procene verovatne imovinske koristi stečene „sličnim krivičnim delima” za koja je oslobođen krivične optužbe, a ne posle izvršene analize koja bi ukazala da poseduje imovinu čije se poreklo ne može ustanoviti niti objasniti, Država je istakla da pomenuto rešenje o trajnom oduzimanju nije zasnovano na stavu 3 člana 36e Krivičnog zakonika već na

stavovima 1 i 2 člana 36e. Dakle, prema domaćem zakonu, nije bilo nužno izvršiti analizu porekla imovine.

34. Imovinska korist na koju se odnosi rešenje o trajnom oduzimanju je obračunata pojedinačno za svaku nezakonitu transakciju. Podnosilac predstavke je stoga imao priliku da objasni, u vezi sa svakom transakcijom, odnosno opovrgne svoju umešanost u krivična dela koja su mu stavljena na teret.

35. Primenjena mera nije bila kaznena; njen cilj nije bio utvrđivanje krivice već da ponovo stvori *status quo ante* nakon izvršenja krivičnih dela. Shodno tome, kriterijum za njenu primenu je bio blaži od onih koji se primenjuju u krivičnom postupku, u strogom smislu te reči.

36. Čak i ako je podnosilac predstavke morao da odgovara za bilo koju „krivičnu optužbu” u vezi s postupkom trajnog oduzimanja imovine, uživao je garancije predviđene stavom 2 člana 6 Konvencije. Naročito se ne bi moglo tvrditi da se teret dokazivanja s tužilaštva prebacio na odbranu.

37. U svojoj suštini, ovaj predmet je sličan predmetu *Van Offeren v. The Netherlands* (odluka), br. 19581/04, od 5. jula 2005. godine. U oba slučaja, posle oslobađajuće presude usledio je postupak za trajno oduzimanje imovinske koristi; ni u jednom ni u drugom predmetu utvrđivanje krivice nije bilo deo postupka za trajno oduzimanje; ono po čemu se ovaj predmet razlikuje od drugog jeste metod koji je korišćen za procenu nezakonito stečene koristi.

38. Podnosilac predstavke je ukazao na zaključke Apelacionog suda 's-Hertogenbosch da postoji „dovoljno indicija” da je on izvršio data krivična dela. Podnosilac predstavke je tvrdio da ovo predstavlja utvrđivanje njegove krivice suprotno stavu 2 člana 6, budući da je bio oslobođen krivice upravo za ta krivična dela.

39. Štaviše, nije izvršena komparativna analiza imovinskog stanja podnosioca predstavke tokom vremena, u njegovoj svojini nije pronađena bilo koja imovina nepoznatog ili neobjašnjivog porekla.

40. Konačno, podnosilac predstavke je primetio da ni za jedno lice koje je zajedno s njim bilo optuženo za jedno ili više krivičnih dela za koja je i on bio optužen, nije tražena primena mere trajnog oduzimanja imovine u vezi s krivičnim delima za koja su presudom oslobođeni.

2. Ocena Suda

41. Sud ponavlja da će pravo na pretpostavku nevinosti, zajemčeno stavom 2 člana 6 Konvencije, biti prekršeno ako sudska odluka ili izjava nekog predstavnika vlasti, u odnosu na lice koje je optuženo za neko krivično delo, izražava mišljenje koje govori da je on kriv pre nego što se njegova krivica dokaže na osnovu zakona (vidi presudu u predmetu *Deweere v. Belgium* od 27. februara 1980. godine, Series A br. 35, stav 56; i presudu u predmetu *Minelli v. Switzerland* od 25. marta 1983. godine, Series A br. 62, stav 37). Povrh toga, delokrug stava 2 člana 6 nije ograničen samo na krivični postupak koji je u toku

(vidi presudu u predmetu *Allenet de Ribemont v. France* od 10. februara 1995. godine, Series A br. 308, stav 35).

42. U nekim slučajevima, Sud je smatrao da se ova odredba može primeniti na sudske odluke koje su donete po donošenju oslobađajuće presude (vidi presude u predmetima *Sekanina v. Austria* od 25. avgusta 1993. godine, Series A br. 266-A, § 22, *Asan Rushiti v. Austria*, br. 28389/95, § 27, od 21. marta 2000. godine i *Lamanna v. Austria*, br. 28923/95 od 10. jula 2001. godine). Presude u ovim predmetima ticale su se postupaka koji su se odnosili na stvari kao što su: obaveza optuženog da snosi sudske troškove i troškove krivičnog gonjenja, zahtev za nadoknadu njegovih nužnih troškova ili naknada štete za vreme provedeno u pritvoru, za koje je zaključeno da predstavljaju posledicu i sporedne postupke u odnosu na glavni krivični postupak.

43. Međutim, iako je jasno da stav 2 člana 6 uređuje krivični postupak u potpunosti, a ne samo ispitivanje merituma krivične optužbe, pravo na pretpostavku nevinosti, shodno stavu 2 člana 6, primenjuje se samo u vezi s određenim krivičnim delom za koje je neko lice „optuženo”. Tek kada se valjano dokaže da je optuženi zaista kriv za krivično delo, stav 2 člana 6 se ne može više primenjivati u vezi s tvrdnjama iznetim o karakteru i ponašanju optuženog, kao deo procesa izricanja presude, osim ako su priroda i intenzitet tih optužbi takvi da predstavljaju pokretanje nove „optužbe” u autonomnom tumačenju Konvencije, u smislu gore pomenutog stava 32 (vidi: *Phillips v. the United Kingdom*, br. 41087/98, stav 35, ECHR 2001-VII).

44. Sud je u određenom broju slučajeva bio spreman da se prema postupku za trajno oduzimanje imovine, koji je usledio posle izricanja presude, odnosi kao prema delu procesa izricanja presude i samim tim prema nečemu što ne spada u delokrug stava 2 člana 6 (vidi posebno predmet *Phillips* koji je pomenut gore u tekstu, stav 34 i predmet *Van Offeren v. the Netherlands* (odluka), br. 19581/04, 5. jula 2005. godine). Ono što je zajedničko za ova dva predmeta jeste činjenica da je podnosilac predstavke bio osuđen za krivična dela koja su se odnosila na promet opojnih droga; da je podnosilac predstavke i dalje bio osumnjičen za još neka krivična dela u vezi s opojnim drogama; da je podnosilac predstavke posedovao određenu imovinu čije se poreklo nije moglo dokazati; da se osnovano sumnjalo da je ta imovina stečena nezakonitim aktivnostima; i da podnosilac predstavke nije dao zadovoljavajuće alternativno objašnjenje.

45. Ovaj predmet ima još neke odlike koje ga razlikuju od predmeta *Phillips* i *Van Offeren*.

46. Pre svega, Apelacioni sud je zaključio da je podnosilac predstavke stekao nezakonitu korist od pomenutih kriminalnih aktivnosti iako u ovom predmetu nije dokazano da poseduje bilo kakvu imovinu čije poreklo nije mogao adekvatno da obrazloži. Apelacioni sud je do ovog zaključka došao prihvatanjem zaključivanja na osnovu veće verovatnoće, koje se oslanja na mešavinu činjenica i procena koje su sadržane u policijskom izveštaju.

47. Sud smatra da „trajno oduzimanje imovine” koja je usledila posle izricanja osude – ili, ako se upotrebi isti izraz koji se koristi u Krivičnom

zakoniku Holandije, „lišavanje nezakonito stečene koristi” – jeste mera (*maatregel*) koja je neprikladna za imovinu za koju se nije znalo da je u posedu date osobe, tim pre ako se data mera odnosi na ono krivično delo za čije izvršenje data osoba nije proglašena krivom. Ako nije van svake sumnje utvrđeno da je data osoba počinila to krivično delo, te ako se ne može utvrditi kao činjenica da je stečena neka korist, bilo nezakonita ili kakva druga, takva mera se može zasnivati samo na pretpostavci krivice. Teško da se ovo može smatrati saglasnim sa stavom 2 člana 6 (uporedi, *mutatis mutandis*, presudu u predmetu *Salabiaku v. France* od 7. oktobra 1988. godine, Series A br. 141-A, strane 15-16, stav 28).

48. Drugo, za razliku od predmeta *Phillips* i *Van Offeren*, sporno rešenje o trajnom oduzimanju se odnosilo upravo na ona krivična dela kojih je podnosilac predstavke bio oslobođen.

49. U presudi u predmetu *Asan Rushiti* (koji je naveden gore u tekstu, stav 31), Sud je naglasio da stav 2 člana 6 sadrži opšte pravilo da, posle izricanja pravosnažne oslobađajuće presude, čak i samo glasno iskazana sumnja u nevinost optuženog više nije prihvatljiva.

Zaključak Apelacionog suda, međutim, ide korak dalje od glasnog iskazivanja puke sumnje. Ono predstavlja utvrđivanje krivice podnosioca predstavke a da pri tom sam nije „proglašen krivim na osnovu zakona” (uporedi *Baars v. the Netherlands*, br. 44320/98, stav 31, 28. oktobar 2003. godine).

51. Shodno tome, došlo je do povrede stava 2 člana 6.

II. PRIMENA ČLANA 41 KONVENCIJE

52. Član 41 Konvencije predviđa:

„Kada Sud utvrdi da postoji povreda Konvencije ili protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo delimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj stranci.”

A. Šteta

53. U pogledu materijalne štete, podnosilac predstavke je tražio da bude oslobođen rešenja o trajnom oduzimanju imovinske koristi. Pod ovim on podrazumeva da bi iznosi koje je platio, shodno rešenju o trajnom oduzimanju, trebalo da mu budu vraćeni u iznosu koji premašuje 6.347,93 evra – finansijska korist stečena izvršenjem krivičnih dela za koje je valjano bio proglašen krivim – i da treba ukinuti obavezu prema kojoj on ima da plati ostatak određenog iznosa. Alternativno, on je zahtevao odgovarajuće iznose novca.

54. Podnosilac predstavke je tražio 10.000 evra na ime nematerijalne štete. Obaveza, shodno rešenju o trajnom oduzimanju, da ostatak određenog iznosa mora da plaća u ratama, mu je veoma otežala da započne novi život, te su kao rezultat toga on i njegova porodica propatili.

55. Država je osporila ove zahteve.

56. Sud je saglasan da podnosilac ima pravo da traži povraćaj iznosa iz rešenja o trajnom oduzimanju imovinske koristi, ukoliko je on plaćen i ako se odnosi na ona krivična dela za čije izvršenje mu je izrečena oslobađajuća presuda. Međutim, budući da se čini da je podnosilac predstavke plaćanje vršio u ratama i da deo ukupnog iznosa još uvek nije u potpunosti plaćen, Sud nije u situaciji da izračuna tačan iznos.

B. Sudski i drugi troškovi

57. Podnosilac predstavke je potraživao ukupan iznos od 7.497 evra, uključujući i PDV, koji je u vidu računa podneo njegov advokat g. Lina, koji mu je pomogao u postupku pred domaćim sudovima i koji je u postupku pred Sudom imao savetodavno svojstvo. Povrh toga, on je tražio iznos od 6.935,72 evra, uključujući i PDV, koji je u vidu računa podnela njegov advokat, gđa Spronken, koja je bila njegov zastupnik pred Sudom.

58. Država smatra da su ovi zahtevi neosnovani. Država je primetila da je podnosilac predstavke imao mogućnost da koristi pravnu pomoć tokom postupka pred domaćim sudovima kao i tokom postupka pred Sudom.

C. Odluka Suda

59. U okolnostima ovog predmeta, Sud smatra da pitanje primene člana 41 još uvek nije spremno da se o njemu odlučuje. Stoga je potrebno zadržati odlučivanje o ovoj stvari u potpunosti, uzimajući u obzir mogućnost dogovora između tužene Države i podnosioca predstavke (pravilo 75, stavovi 1 i 4 Poslovnika Suda).

IZ TOG RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO,

1. Proglašava predstavku prihvatljivom;

2. Utvrđuje da je došlo do povrede stava 2 člana 6 Konvencije;

3. Utvrđuje da pitanje primene člana 41 Konvencije još uvek nije spremno da se o njemu odlučuje;

Shodno tome,

(a) odlaže odlučivanje o tom pitanju tj. zadržava pravo da o tome naknadno odluči;

(b) poziva Državu i podnosioca predstavke da podnesu, u roku od tri meseca od dana pravnosnažnosti presude, shodno stavu 2 člana 44 Konvencije, svoja

zapažanja u pisanom obliku, a posebno, da obaveste Sud o bilo kom dogovoru koji će eventualno postići;

(c) *odlaže* dalji postupak i *poverava* Predsedniku Veća ovlašćenje da isti odredi ako za tim bude potrebe.

Sačinjeno na engleskom i dostavljeno u pisanom obliku 1. marta 2007. godine, u skladu sa stavovima 2 i 3 pravila 77 Poslovnika Suda.

Santiago KVESADA
Sekretar

Boštjan M. ZUPANČIĆ
Predsednik